

Výpočet indikatívneho limitu verejných výdavkov na roky 2024 až 2027

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) je povinná v zmysle § 30aa, ods. 16 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy (ďalej len „zákon“) vypočítať limit verejných výdavkov, ak v roku konania volieb do Národnej rady Slovenskej republiky (NR SR) nebolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde do 30. septembra po voľbách do NR SR¹. Tento limit nepodlieha schvaľovaniu NR SR, ani jej výbormi. Jeho účelom je indikovať novej vláde, ktorá vznikne po voľbách do NR SR, sumy limitu verejných výdavkov na celé jej volebné obdobie.

Tento výpočet obsahuje najaktuálnejšie makroekonomické a daňové predpoklady a môže slúžiť ako indikácia na účely prípravy nového návrhu² rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. Pri výpočte indikatívneho limitu verejných výdavkov RRZ postupovala podľa požiadaviek zákona na základe metodiky³ dohodnutej s Ministerstvom financií Slovenskej republiky (MF SR) dňa 21. decembra 2022.

Postup výpočtu indikatívneho limitu verejných výdavkov

Východiskom výpočtu indikatívnych limitov je základný scenár vývoja príjmov a výdavkov verejnej správy zostavený na obdobie 50 rokov vychádzajúci z odhadovaného salda verejnej správy v roku 2023 a platnej legislatívy pred parlamentnými voľbami, ktoré sa konali dňa 30. septembra 2023.

Základný scenár slúži na to, aby sa určila plánovaná hodnota štrukturálneho salda⁴, z ktorej vychádza výpočet limitu na jednotlivé roky. Hodnota ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti následne určuje aktuálnu rizikovosť verejných financií a na základe nej sa stanoví požadované⁵ zlepšenie štrukturálneho salda v nasledujúcich rokoch. Tým sa zabezpečí prepojenie limitu verejných výdavkov s dlhodobou udržateľnosťou verejných financií.

Základný scenár z roku 2023 a ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti

Základný scenár vývoja verejných financií RRZ zostavila v októbri 2023 na základe najaktuálnejších prognóz (predpoklady jeho zostavenia a bilancia príjmov a výdavkov sú uvedené v prílohe 1). V roku 2023 Rada odhaduje deficit verejnej správy vo výške 5,8 % HDP, čo v štrukturálnom vyjadrení

¹ RRZ by pri striktnom gramatickom výklade zákona nemusela vypočítať indikatívny limit verejných výdavkov, nakoľko zákon určuje túto povinnosť v prípade neschválenia programového vyhlásenia vlády a vyslovenia dôvery vláde do 30. septembra po voľbách do národnej rady a voľby sa konali presne 30. septembra 2023. V tomto prípade však vzhľadom na účel daného ustanovenia (indikácia limitov pre novú vládu, resp. na prípravu návrhu rozpočtu), ako aj skutočnosť, že vláda schválila návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 s vyrovnaným saldom, ktorý neodporúča schváliť v NR SR, RRZ vypočítala indikatívny limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027.

² Vláda schválila [Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026](#) na svojom zasadnutí dňa 11. októbra 2023. Vzhľadom na to, že by podľa nej výrazne ohrozilo hospodárstvo Slovenskej republiky, neodporučila ho schváliť v NR SR.

³ RRZ, [Metodika výpočtu, aktualizácie a hodnotenia plnenia limitov verejných výdavkov](#) z 21. decembra 2022.

⁴ Podľa §30aa ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

⁵ Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti do hodnoty 1 % HDP považuje Rada za miernu odchýlku od dlhodobej udržateľnosti s nízkou mierou rizika. Ukazovateľ vo výške medzi 1 – 5 % HDP predstavuje podľa Rady stredné riziká. Ukazovateľ nad 5 % HDP považuje rada za vysoké riziko pre dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Pri vysokom a strednom riziku v súvislosti s dlhodobou udržateľnosťou sa plánovaná hodnota štrukturálneho salda určí tak, aby sa voči základnému scenáru zlepšil ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti o 0,5 % HDP a pri nízkom riziku zlepšil ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti o 0,25 % HDP. Ak je hospodárenie Slovenskej republiky dlhodobo udržateľné (hodnota ukazovateľa je záporná), RRZ vypočíta hodnotu plánovaného štrukturálneho salda tak, aby ukazovateľ dosahoval v každom roku nulovú hodnotu. Pri výpočte sa zohľadňujú aj aktuálne platné sankcie dlhovej brzdy (čl. 5 a 12 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti).

predstavuje 4,2 % HDP (Tab 1). V ďalších rokoch Rada v základnom scenári (t.j. bez dodatočných opatrení, tzv. NPC scenár) predpokladá postupné zhoršovanie štrukturálneho deficitu na 5,4 % HDP v roku 2024, 6,1 % HDP v roku 2025 a 6,4 % HDP v rokoch 2026 a 2027⁶. Tento vývoj je základom pre výpočet indikatívneho limitu verejných výdavkov na roky 2024 až 2027. **Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosahuje v tomto scenári hodnotu 7,2 % HDP⁷**, čo predstavuje vysoké riziká spojené s dlhodobou udržateľnosťou verejných financií.

Tab 1: Základný scenár z východiskového roka 2023

(mil. eur)	2023	2024	2025	2026	2027
1. Príjmy verejnej správy	50 838	51 769	53 401	55 575	56 900
2. Výdavky verejnej správy	-57 875	-59 556	-61 707	-64 644	-66 477
3. Saldo verejnej správy (1-2)	-7 036	-7 787	-8 306	-9 070	-9 576
- v % HDP	-5,8	-6,0	-6,1	-6,3	-6,4
4. Cyklická zložka	-217	-87	46	109	-3
- príjmy	-209	-78	50	110	-3
- výdavky	-8	-9	-4	-1	1
5. Jednorazové vplyvy	-1 753	-700	0	0	0
- príjmy	450	0	0	0	0
- výdavky	-2 203	-700	0	0	0
6. Štrukturálne saldo (3-4-5)	-5 066	-7 000	-8 351	-9 179	-9 574
- v % HDP	-4,2	-5,4	-6,1	-6,4	-6,4
- medziročná zmena		-1,3	-0,7	-0,3	0,1
Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (% HDP)		7,2*			

Zdroj: RRZ

*Ide o predbežný odhad na účely výpočtu indikatívnych výdavkových limitov.

Výpočet limitu verejných výdavkov na roky 2024 až 2027

Pri stanovení hodnoty plánovaného štrukturálneho salda, ktoré je východiskom pre výpočet limitu verejných výdavkov, sa berie do úvahy (Tab 2):

1. miera rizika dlhodobej udržateľnosti verejných financií a
2. niektoré sankcie dlhovej brzdy.

Riziká spojené s dlhodobou udržateľnosťou sú na základe základného scenára vysoké na celom horizonte výpočtu, čo znamená, že **pre všetky roky**, na ktoré je počítaný indikatívny limit, **platí požiadavka na zlepšenie štrukturálneho salda voči základnému scenáru o 0,5 % HDP ročne**. Aj po dosiahnutí uvedenej konsolidácie by sa dlhodobá udržateľnosť na konci roku 2027 nachádzala v pásme vysokého rizika.

Hrubý dlh sa v súčasnosti nachádza nad najvyšším sankčným pásmom, ale z dôvodu 24 mesačnej výnimky, ktorá sa spustí po očakávanom schválení programového vyhlásenia novej vlády, sa **najprísnejšie sankcie dlhovej brzdy neuplatnia, a tak neovplyvnia výpočet indikatívnych limitov**. Prípadné sankcie spojené s výškou hrubého dlhu po ukončení 24 mesačnej výnimky (týkajúce sa rokov

⁶ Zhoršovanie štrukturálneho salda je dôsledkom prirodzeného znižovania podielu spotrebných daní na HDP v prostredí vysokej inflácie, nárastu výdavkov na dôchodky, výdavkov na úroky, ako aj opatreniami prijatými v roku 2023 (viď Príloha 2).

⁷ Ide o predbežný odhad ukazovateľa na účely výpočtu indikatívnych výdavkových limitov.

2026 a 2027), ešte v súčasnosti nie je možné presne určiť⁸, a preto sa do výpočtu plánovaného štruktúrného salda nezohľadňujú. Ich prípadné vplyvy budú predmetom aktualizácie limitu verejných výdavkov v príslušnom období.

Tab 2: Výpočet plánovaného štruktúrného salda

(% HDP)	2023	2024	2025	2026	2027
1. Riziko udržateľnosti		vysoké	vysoké	vysoké	vysoké
- zmena štruktúrného salda voči základnému scenáru (medziročne)		0,5	0,5	0,5	0,5
2. Dlhová brzda (hrubý dlh za rok t-2)			5. sankčné pásmo*		
- požiadavka na zmenu štruktúrného salda		0,0	0,0	0,0	0,0
3. Požiadavka na konsolidáciu voči základnému scenáru (kumulatívne)		0,5	1,0	1,5	2,0
4. Štruktúrné saldo v základnom scenári RRZ	-4,2	-5,4	-6,1	-6,4	-6,4
5. Plánované štruktúrné saldo (3+4)	-4,2	-4,9	-5,1	-4,9	-4,4
- v mil. eur		-6 355	-6 991	-7 032	-6 564

* Hrubý dlh za rok 2022 dosiahol 57,8 % HDP a bol nad najvyšším sankčným pásmom. Keďže ide o výpočet indikatívnych limitov pre novú vládu, uvažuje s 24 mesačnou výnimkou od schválenia programového vyhlásenia novej vlády, čo znamená, že sa uplatnia len sankcie druhého sankčného pásma (predloženie zdôvodnenia nárastu dlhu a návrhu opatrení na zníženie dlhu vládou na rokovanie NR SR a zmrazenie platov členov vlády).

Zdroj: RRZ

Na základe stanoveného plánovaného štruktúrného salda v rokoch 2024 až 2027, údajov RRZ a údajov z MF SR za roky 2024 až 2026 Rada vypočítala limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027 (Tab 3)⁹.

Tab 3: Výpočet indikatívneho limitu verejných výdavkov na roky 2024 až 2027

(eur, ESA 2010)	2024	2025	2026	2027
(-) Plánované štruktúrné saldo VS	-6 355 154 908	-6 990 813 395	-7 031 960 689	-6 563 622 711
(-) Konsolidované výdavky na správu dlhu VS	1 654 230 873	2 028 657 111	2 371 018 478	2 779 455 568
(-) Výdavky zo štátneho rozpočtu na spolufinancovanie*	468 005 534	661 168 360	718 986 920	360 731 851
(-) Odvody Európskej únie	1 158 710 000	1 284 030 000	1 377 420 000	1 448 294 774
(+) Predpokladaný výsledok hospodárenia územnej samosprávy	-436 834 328	-536 146 070	-306 057 351	-200 507 665
(+) Predpokladané konsolidované daňové príjmy bez jednorazových, cyklu a samospráv	40 036 675 783	41 810 357 652	43 561 528 135	45 125 583 898
(+) Predpokladané konsolidované nedaňové príjmy bez jednorazových, EU fondov, POO a samospráv	3 336 014 056	3 409 350 848	3 410 907 387	3 555 765 631
Indikatívny limit verejných výdavkov	46 010 064 013	47 700 520 354	49 230 913 462	50 455 982 382

⁸ Napr. ešte nie je jasné, či by sa sankcia vyrovnaného rozpočtu uplatnila už na zostavovanie rozpočtu na rok 2026, alebo až na rozpočet na rok 2027.

⁹ V prípade daňových a nedaňových príjmov, ktoré prognózuje VpDP, RRZ vo výpočte použila vlastný odhad, ktorý je totožný s predpokladmi základného scenára. Pre rok 2027 použila RRZ vlastné odhady zo základného scenára vo všetkých položkách, nakoľko údaje poskytnuté MF SR zahŕňali iba roky 2024 až 2026, keďže na tieto roky sa zostavuje aj návrh rozpočtu. Podrobný výpočet aj s označením zdrojových údajov je uvedený v samostatnej prílohe zverejnenej spolu s týmto dokumentom.

- z toho: bilančné výdavky, ktoré sú vyvážené príjmami ¹⁰	5 578 544 896	5 711 453 098	6 155 256 941	6 529 726 636
Tempo rastu výdavkov spadajúcich pod limit (%)**	5,6***	3,9	2,6	2,0
Jednorazové výdavky mimo limitu zahrnuté v podkladových údajoch	710 000 000	0	0	0
- výdavky súvisiace s pomocou Ukrajine	10 000 000	0	0	0
- výdavky súvisiace s energetickou krízou	700 000 000	0	0	0

* vrátane DPH na POO

** očistené o bilančné výdavky

*** rok 2024 je porovnávaný s odhadovanou skutočnosťou za rok 2023

Zdroj: MF SR, RRZ

Ďalší postup ohľadom limitu verejných výdavkov

RRZ do 30 dní od schválenia programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery vláde v NR SR zverejní správu o dlhodobej udržateľnosti¹¹, ktorej súčasťou bude základný scenár vývoja verejných financií. Následne do ďalších 30 dní, t.j. do 60 dní od schválenia programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery vláde¹², RRZ vypočíta zo základného scenára limity verejných výdavkov na roky 2024 až 2027¹³ a predloží ich na rokovanie NR SR. NR SR ich schvaľuje všeobecne záväzným uznesením. Nové sumy limitov vstúpia do platnosti po ich schválení NR SR, pričom dovtedy platia sumy limitu schválené 1. februára 2023 (Box 1). Keďže koncom roku 2023 zároveň dôjde k ukončeniu platnosti všeobecnej únikovej doložky¹⁴, ktorá v čase jej trvania zbavuje vládu povinnosti zosúladiť rozpočet verejnej správy s výdavkovými limitmi, vláda bude povinná zosúladiť rozpočet verejnej správy s platným limitom verejných výdavkov.

Výsledné hodnoty limitu, ktoré RRZ predloží na rokovanie NR SR, sa môžu od indikatívneho výpočtu uvedeného v tomto materiáli líšiť najmä z nasledovných dôvodov:

- RRZ predpokladá, že ešte pred výpočtom dôjde k uskutočneniu zasadnutí Výboru pre makroekonomické prognózy a Výboru pre daňové prognózy, ktoré zaktualizujú svoje prognózy na základe realistejších predpokladov o vývoji verejných financií v porovnaní s prognózou zo septembra 2023 (konsolidácia podľa požiadaviek limitu verejných výdavkov, namiesto vyrovnaného rozpočtu). Tieto prognózy výborov by sa v prípade ich včasného schválenia stali základom pre zostavenie základného scenára a výpočtu limitu verejných výdavkov.
- Strednodobý odhad vývoja verejných financií pre základný scenár môže byť ovplyvnený aj aktuálnym vývojom verejných financií (dostupnosť novších údajov z finančných výkazov), ako aj novšími informáciami, ktoré v čase indikatívneho výpočtu neboli známe. Môže ísť napríklad

¹⁰ V zmysle požiadaviek zákona a platnej metodiky sa pri vyhodnotení plnenia limitu zohľadňujú niektoré transakcie, ktoré sú vo všeobecnosti neutrálne na saldo verejnej správy, ale ovplyvňujú úroveň príjmov a výdavkov spadajúcich pod limit (ide najmä o poistné platené štátom na zdravotné a sociálne poistenie a účelovo určené príjmy z predaja výrobkov, tovarov, služieb a prijatých grantov). Ak by došlo k prekročeniu platného limitu napríklad z dôvodu zvýšenia poistného plateného štátom na zdravotné poistenie, toto by sa v zmysle platnej metodiky nepovažovalo za porušenie limitu, keďže súčasne s navýšením výdavkov došlo v rovnakej miere aj k zvýšeniu príjmov verejnej správy.

¹¹ V zmysle čl. 4, ods. 1, písm. a) zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

¹² V zmysle § 30aa, ods. 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

¹³ Podľa § 30aa, ods. 2, prvej vety zákona č. 523/2004 Z.z.: „Limit verejných výdavkov sa určuje na každý rozpočtový rok príslušného volebného obdobia národnej rady počnúc rokom nasledujúcim po roku, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde po voľbách do národnej rady.“ Ak by došlo k schváleniu programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery vláde až v roku 2024, Rada by vypočítala limit verejných výdavkov iba na roky 2025 až 2027. Na rok 2024 by v tom prípade platil aktuálne platný limit.

¹⁴ eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0141, str. 6

o aktualizáciu predpokladov, ktoré na účely výpočtu limitu poskytuje MF SR, resp. spresnenie údajov za rok 2027, ktoré boli pri indikatívnom výpočte použité z odhadu RRZ z dôvodu chýbajúcich vstupov od MF SR.

- Zoznam opatrení zahrnutých v základnom scenári by mal reflektovať stav legislatívy a rozhodnutí vlády v čase nástupu novej vlády. Výpočet indikatívneho limitu verejných výdavkov vychádzal zo stavu legislatívy a rozhodnutí vlády z konca septembra 2023, pričom v priebehu októbra sa ešte uskutočnili viaceré zasadnutia vlády.

Box 1: Vývoj od schválenia výdavkových limitov NR SR

Limity verejných výdavkov, ktoré predstavujú hlavný rozpočtový nástroj na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií, RRZ prvýkrát vypočítala v decembri 2022 na obdobie rokov 2023 až 2025 a boli schválené uznesením NR SR č. 1964 zo dňa 1. februára 2023 (sumy limitu sú uvedené v Tab 4).

Následne RRZ v zákonom termíne do 30. júna 2023 zverejnila aktualizáciu platných limitov, ktorá zahŕňala odhadované vplyvy legislatívnych zmien ovplyvňujúcich príjmy verejnej správy alebo dlhodobú udržateľnosť verejných financií a platné sankcie dlhovej brzdy. Súčasťou aktualizácie bol aj výpočet limitu verejných výdavkov na rok 2026. K nadobudnutiu platnosti aktualizovaného limitu bolo potrebné jeho schválenie dvomi výbormi NR SR – Výboru pre financie a rozpočet a Výboru pre hospodárske záležitosti. Nakoľko však aktualizáciu schválil iba Výbor pre hospodárske záležitosti, aktualizovaný limit nebol uvedený do platnosti. Vplyvy legislatívnych zmien na príjmy alebo dlhodobú udržateľnosť sa tak zohľadnia až pri vyhodnotení plnenia limitu.

V súčasnosti je platný pôvodný, neaktualizovaný limit schválený NR SR z 1. februára 2023.

Keďže 30. septembra 2023 sa uskutočnili voľby do NR SR, RRZ v októbri 2023 vypočítala indikatívny limit verejných výdavkov na roky 2024 až 2027, ktorého účelom je indikovať novej vláde sumy limitu verejných výdavkov. Po schválení programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery vláde RRZ opäť vypočíta riadny limit verejných výdavkov, ktorý bude podliehať schváleniu NR SR.

Tab 4: Prehľad výpočtov limitu verejných výdavkov

(tis. eur)	2023	2024	2025	2026	2027
1. Výpočet limitu 2023-2025 (december 2022)*	41 321 155	44 309 100	45 621 483	-	-
2. Aktualizácia limitu 2023-2025 (jún 2023)	41 683 556	38 487 755**	45 354 202	48 287 555	-
3. Indikatívny limit 2024-2027 (október 2023)	-	46 010 064	47 700 520	49 230 913	50 455 982
a. Zmena v bilančných výdavkoch***	-	1 316 007	1 425 801	-64 681	-
b. Sankcie dlhovej brzdy (vyrovnaný rozpočet)	-	5 565 609	-	-	-
4. Rozdiel v limite voči aktualizácii po zohľadnení bilančných výdavkov a sankcií dlhovej brzdy (3-2-a-b)	-	640 693	920 517	1 008 039	-

* Ide o aktuálne platný limit verejných výdavkov, keďže nedošlo k schváleniu aktualizácie.

**Aktualizovaný limit verejných výdavkov pre rok 2024 zahŕňal požiadavku predloženia návrhu rozpočtu verejnej správy s vyrovnaným saldom vyplývajúcu zo sankcií dlhovej brzdy. Bez tejto sankcie by limit verejných výdavkov bol stanovený na 44 053 364 627 eur za nezmenených ostatných predpokladov.

*** K nárastu prispelo najmä poistené platené štátom na zdravotné poistenie, ktoré sa v rokoch 2024 a 2025 zvýšilo o 1 mld. eur v porovnaní s predpokladmi pri výpočte limitu z decembra 2022.

Zdroj: RRZ

Indikatívny limit verejných výdavkov je v rokoch 2024 a 2025 vyšší v porovnaní s aktualizovaným limitom (bez vplyvu zohľadnenia sankcie vyrovnaného rozpočtu a po zahrnutí vplyvu bilančných výdavkov) o 641 mil. resp. 921 mil. eur. Nárast vysvetľujú **dodatočné výdavky z opatrení prijatých v priebehu roku 2023** (napríklad obedy zadarmo, dofinancovanie ambulancií, zvýšené náklady na lieky, novela školského zákona, podpora vedy a výskumu, podrobný zoznam je uvedený v prílohe 2), ktorých odhadované negatívne vplyvy na štrukturálne saldo vo výške 0,7 mld. eur v roku 2024 a 1,0 mld. eur v roku 2025 neboli kompenzované, keďže vláda v čase aktivovanej všeobecnej únikovej doložky nemala povinnosť zosúladiť rozpočet verejnej správy s platným limitom verejných výdavkov.

Príloha 1 – Základný scenár vychádzajúci z odhadu roku 2023

Predpoklady zostavenia základného scenára vývoja verejných financií:

- Základný scenár vývoja verejných financií RRZ zostavila v októbri 2023, pričom je založený na makroekonomickej prognóze RRZ zo septembra 2023. V zmysle platnej metodiky sa do výpočtu strednodobej časti základného scenára preberá posledná zverejnená prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy (VpMP), pričom RRZ sa môže v odôvodnených situáciách odkloniť od tohto postupu. Vzhľadom na to, že septembrová prognóza VpMP vychádza z požiadaviek aktuálne platných najprísnejších sankcií dlhovej brzdy a uvažuje s vyrovnaným saldom verejnej správy v rokoch 2024 až 2026, takáto prognóza nie je z hľadiska predpokladov o strednodobej fiškálnej politike realistická a použiteľná na výpočet indikatívnych limitov pre novú vládu. Očakávané vyslovenie dôvery vláde a schválenie programového vyhlásenia vlády je totiž spojené aj s obnovením 24-mesačnej výnimky z uplatňovania prísnejších sankcií dlhovej brzdy pre novú vládu. Prognóza RRZ použitá v základnom scenári preto uvažuje v strednodobom horizonte s konsolidáciou podľa požiadaviek limitu verejných výdavkov, t.j. o 0,5 % HDP ročne voči scenáru nezmenených politík.
- Vzhľadom na použitie vlastnej makroekonomickej prognózy v základnom scenári RRZ použila aj vlastnú prognózu tých daňových a nedaňových príjmov, ako aj vybraných sociálnych transferov, ktoré prognózuje Výbor pre daňové prognózy (VpDP)¹⁵.
- Základný scenár vychádza z odhadovaného vývoja verejných financií v roku 2023. V odhade je zohľadnené plnenie príjmov a výdavkov za prvých sedem mesiacov roku 2023 (v prípade samospráv ide o údaje za dva kvartály a v prípade štátneho rozpočtu aj predbežné údaje za august a september 2023). Odhad zohľadňuje stav legislatívy, rozhodnutí vlády a rozhodnutí Ústavného súdu SR pred parlamentnými voľbami, ktoré sa konali dňa 30. septembra 2023. Údaje o vplyvoch opatrení RRZ čerpala predovšetkým z doložiek vplyvov a z vlastných odhadov (v prípade legislatívnych zmien v daniach a sociálnych transferoch).
- V strednodobom horizonte (roky 2024 až 2027) bol odhad RRZ vytvorený použitím rovnakých indexačných pravidiel ako pri výpočte prvých limitov verejných výdavkov na roky 2023 až 2025 v decembri 2022. Nad rámec štandardných indexačných pravidiel sa do základného scenára zahrnul záväzok vlády zvýšiť výdavky na obranu na 2 % HDP ročne počnúc rokom 2024 a tiež odhad vplyvu vývoja cien energií na výdavky subjektov verejnej správy vypočítaný podľa odhadovaného vývoja trhových cien elektriny a plynu. Vybrané údaje (odvod do rozpočtu EÚ, dotácie na zelenú energiu, platba za dostupnosť PPP projektov v oblasti dopravy, výdavky na vyradovanie jadrových zariadení a predpokladané saldo hospodárenia samospráv) boli prevzaté z najaktuálnejších predpokladov MF SR.
- Odhad strednodobej časti základného scenára vychádza zo [strednodobej fiškálnej prognózy RRZ](#) zverejnenej začiatkom októbra, pričom v porovnaní s ňou došlo k niekoľkým zmenám. Hlavný rozdiel spočíva v odlišnom prístupe k odhadu hospodárenia samospráv – základný scenár predpokladá vývoj ich bilancie na úrovni predpokladanej MF SR¹⁶ (v celom

¹⁵ V prípade prognózy VpDP zo septembra 2023 platí rovnaké zdôvodnenie jej nepoužitia v základnom scenári ako pre makroekonomickú prognózu VpMP, keďže daňová prognóza je založená na predpokladoch prognózy VpMP.

¹⁶ Vzhľadom na to, že RRZ použila v základnom scenári vlastnú prognózu daňových a vybraných nedaňových príjmov, RRZ upravila predpoklad MF SR o hospodárení samospráv, ktorý uvažuje s prognózou VpDP z júna 2023, o rozdiely medzi prognózami.

strednodobom horizonte majú samosprávy záporné, ale postupne sa zlepšujúce saldo), kým strednodobá fiškálna prognóza RRZ uvažuje s vyrovnaním ich hospodárenia do konca stredného horizontu bez toho, aby boli špecifikované konkrétne opatrenia. Ďalším rozdielom je spôsob zahrnutia výdavkov na obranu – základný scenár predpokladá každoročne výdavky vo výške 2 % HDP, kým v strednodobej fiškálnej prognóze RRZ sa uvažuje s konkrétnym vplyvom známych dodávok vojenskej techniky v jednotlivých rokoch, čím dochádza k výkyvom vo výdavkoch na obranu medzi jednotlivými rokmi.

Tab 5: Základný scenár vývoja verejných financií – odhadované saldo v roku 2023

(% HDP)	Strednodobý scenár					Dlhodobé projekcie				
	2023	2024	2025	2026	2027	2030	2040	2050	2060	2073
Príjmy	41,8	40,2	39,3	38,8	37,8	37,6	37,5	37,4	37,2	36,8
Daňové príjmy	19,7	18,9	18,5	18,2	18,0	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8
- príspevky NJF	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- ostatné daňové príjmy	19,7	18,8	18,5	18,1	17,9	17,8	17,8	17,8	17,8	17,8
Sociálne a zdravotné odvody	15,5	15,8	15,8	15,8	15,7	15,6	15,5	15,4	15,2	14,9
- Soc. A zdravotné odvody (celý balík)	16,1	16,4	16,5	16,5	16,4	16,4	16,5	16,6	16,6	16,6
- Výpadok – II. Pilier	-1,0	-1,0	-1,1	-1,2	-1,2	-1,3	-1,5	-1,7	-2,0	-2,2
- Soc. Poistenie ozbrojených zložiek	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Nedaňové príjmy	6,5	5,5	4,9	4,9	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
- príspevky BIDSF	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- príjmy z majetku	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
- príjmy spojené s dlhodobou star.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
- ostatné nedaňové príjmy	5,6	4,7	4,2	4,1	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Výdavky	47,6	46,2	45,4	45,2	44,2	45,1	48,7	53,4	59,0	62,8
Primárne výdavky	46,5	44,9	43,9	43,5	42,3	42,6	43,5	45,1	46,5	44,8
Fixné v dlhodobej časti	21,9	20,1	19,2	19,0	18,1	18,2	18,3	18,4	18,4	18,4
Výdavky citlivé na demografiu	24,2	24,6	24,5	24,2	24,1	24,3	25,1	26,7	28,1	26,5
- Dôchodkové dávky	8,7	9,1	9,3	9,2	9,1	9,2	9,6	10,5	11,1	9,9
- Ozbrojené zložky	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
- Zdravotná starostlivosť	5,8	5,7	5,8	5,8	5,8	5,9	6,3	6,5	6,6	6,5
- Dlhodobá starostlivosť	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,6	1,9	2,2	2,4
- Školstvo	4,6	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4	4,1	4,3	4,5	4,3
- Dávky v nezamestnanosti	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- Nemocenské a úrazové dávky	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
- Ostatné sociálne transfery	2,4	2,4	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,8
Náklady na ukončenie prevádzky JE	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
PPP projekty a náklady na údržbu	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Úroky	1,1	1,3	1,5	1,7	1,8	2,5	5,2	8,3	12,5	18,0
Saldo VS	-5,8	-6,0	-6,1	-6,3	-6,4	-7,5	-11,2	-16,1	-21,9	-25,9
Primárne saldo VS	-4,7	-4,8	-4,6	-4,7	-4,5	-5,0	-6,0	-7,7	-9,3	-8,0
Štrukturálne saldo VS	-4,2	-5,4	-6,1	-6,4	-6,4	-7,5	-11,2	-16,1	-21,9	-25,9
Štrukturálne primárne saldo	-3,1	-4,1	-4,6	-4,8	-4,5	-5,0	-6,0	-7,7	-9,3	-8,0
Hrubý dlh VS	56,7	59,9	62,4	66,5	69,4	81,3	134,6	213,7	320,6	456,9

Zdroj: RRZ

Príloha 2 – Zoznam opatrení prijatých v roku 2023 a zahrnutých v odhade salda na rok 2023

Tab 5: Zoznam opatrení schválených v roku 2023

(tis. eur, rozdiely voči NPC, bez jednorazových opatrení)	2023	2024	2025	2026	2027
Obedy zadarmo	-100 304	-170 059	-170 359	-169 924	-169 490
Poskytnutie prostriedkov zo ŠFA na financovanie investícií vo Valalikoch	-15 421	-114 518	-178 115	-114 157	-1 006
Novela zákona o liekoch (odhad dodatočných vplyvov)	0	-106 788	-164 113	-204 452	-245 543
Mimoriadna valorizácia rodičovského príspevku	-58 344	-63 300	-66 185	-67 472	-67 511
Školský zákon	0	-62 266	-149 802	-172 151	-179 366
Návrh národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií	0	-57 200	-190 500	-325 300	-336 190
Dlhodobý zámer vo vzdelávacej činnosti pre oblasť VŠ na roky 2023-2028	0	-47 311	-67 576	-87 676	-67 494
Zvýšenie príspevkov na bývanie personálu ZVJS	-10 388	-15 784	-16 466	-17 094	-17 690
Zákon o registri trestov	0	-4 928	-925	-234	-245
Úprava výšky úhrad pre ambulancie pohotovostných služieb	-3 892	-4 424	-4 730	-4 951	-5 248
Zákon o Európskom hlavnom meste kultúry (Trenčín)	-2 000	-3 500	-5 735	-11 185	-800
Koncepcia pre dlhodobú podporu rozšírenia inovácií vo vzdelávaní	-1 000	-3 000	-4 000	-5 000	-5 169
Zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia	-3 653	-2 917	-1 814	-702	-702
Zvýšenie mzdy profesionálnych náhradných rodičov	-707	-2 203	-2 285	-2 367	-2 465
Riešenie aplikačných problémov v zákone o informačných technológiách vo verejnej správe	-544	-1 842	-1 946	-2 048	-2 143
Príspevok pri narodení dieťaťa	-930	-1 391	-1 387	-1 373	-1 359
Zákon o integrovanom zdravotnom systéme	-952	-1 238	-1 211	-1 273	-1 332
Zákon o ochrane ovzdušia	-1 108	-1 237	-1 329	-1 417	-1 499
Návrh vlády o minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti - FN Trnava (dodatočné výdavky)	-920	-1 227	-1 312	-1 373	-1 455
Zmena zákona o podpore regionálneho bývania	-1 110	-1 167	-1 198	-1 224	-1 250
Akčný plán rozvoja elektromobility	0	-1 134	887	888	889
Organizačno-technické zabezpečenie volieb do NR SR v roku 2023	-16 836	17 790	0	0	0
Zefektívnenie fungovania Záchrannej zdravotnej služby SR	0	0	1 550	15 889	16 706
Ostatné opatrenia	-5 158	-3 507	-2 843	-2 944	-3 042
Celkové vplyvy opatrení voči NPC	-223 268	-653 151	-1 031 394	-1 177 541	-1 093 404
Celkové vplyvy opatrení voči NPC (% HDP)	-0,18	-0,51	-0,76	-0,82	-0,73

Pozn.: Vplyvy legislatívnych zmien sú čerpané z oficiálnych dokumentov (výstupy Výboru pre daňové prognózy, doložky vplyvov) a podkladov poskytnutých MF SR, pričom sú vyjadrené voči vývoju verejných financií za predpokladu nezmenených politík (NPC scenár).

Zdroj: RRZ, MF SR, NR SR, Vláda SR